

**Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2022/121)**

## **Årsredovisning 2021 med uppföljning av budget för Stockholms stad**

Samt med årsredovisningen sambehandlade ärenden

Förlängning av överenskommelse angående beredning av projekt finansierade av avsatta medel till utveckling av Kungliga nationalstadsparken, dnr KS 2021/1700

Uppföljning av stadens lex Sarah-rapportering år 2020, dnr KS 2021/743

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 2 år 2020, äldrenämnden, dnr KS 2020/1363

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 4 år 2020, äldrenämnden, dnr KS 2021/480

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 1 år 2021, äldrenämnden, dnr KS 2021/876

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 3 år 2021, äldrenämnden, dnr KS 2021/1702

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 2 2020, socialnämnden, dnr KS 2020/1765

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 3 2020, socialnämnden, dnr KS 2021/262

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 4 2020, socialnämnden, dnr KS 2021/654

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 1 2021, socialnämnden, dnr KS 2022/215

Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 2 2021, socialnämnden, dnr KS 2022/214

Utveckling av nuvärdekalkyl avseende infrastrukturinvesteringar i annan regi samt revidering av investeringsstrategi, dnr KS 2022/68

Storstockholms Brandförsvars årsredovisning 2021, dnr KS 2022/160

Tertialrapport 2 2021 för SHIS Bostäder, hemställan om särskild ersättning, dnr KS 2021/1259

Stockholms stads äldreombudsman, rapport 2021, dnr KS 2021/1747

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad 2022, dnr KS 2022/171

Central upphandling avseende betalväxeltjänster, dnr KS 2022/188

Fördelning av statligt stöd (skolmiljarden), dnr KS 2022/152

Framställan från socialnämnden om att fastställa enhetliga kompetenskrav - Nya befattningsbenämningar för personal inom LSS-verksamheter, dnr KS 2018/1092

Höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen, dnr KS 2022/159

Anmälan av boendeplan 2020-2030 för bostäder med särskild service SoL och LSS, dnr KS 2020/819

Anmälan av rapport över arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott i Stockholms stad 2020, dnr KS 2021/779

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Årsredovisning 2021 med uppföljning av budget för Stockholms stad godkänns.
2. Redovisade avsättningar om 2 191 mkr godkänns.
3. Kommunstyrelsens beslut gällande uppsiktsplikt avseende stadens hel- och delägda aktiebolag, enligt bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, anmäls.
4. Basnyckeltal med utfall för år 2021 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Nämndernas redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag under 2021 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Redovisning av kommunfullmäktiges aktiviteter som i sin helhet inte blivit genomförda under 2021 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Kommunstyrelsen medges finansiering om 300 mkr för att säkerställa framtida behov av system och egenutvecklade applikationer i förvaltningsobjekt sociala system för 2022-2027, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.

8. Tidigare beslut, dnr KS 2019/1900, om att kommunstyrelsen medges finansiering om 50 mnkr för projekt gemensamt planeringsverktyg i Stockholms stad under perioden 2020-2022, förlängs till att gälla 2020-2023. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
9. Kommunstyrelsen medges finansiering om 35 mnkr för införande av gemensamt planeringsverktyg i Stockholms stad för 2023-2025, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
10. Kommunstyrelsen medges finansiering om 20 mnkr för projekt LISA 2.0 för 2022-2023, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
11. Kommunstyrelsen medges finansiering om 5 mnkr för projekt Medvind för 2022-2023, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
12. Tidigare beslut, dnr 182-110/2018 och dnr KS 2020/1617 om att kulturnämnden: stadsarkivet medges finansiering om 110 mnkr för eDok under perioden 2018-2022 förlängs till att gälla 2018-2023, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
13. Tidigare beslut, dnr KS 2020/1562, om att kulturnämnden: stadsarkivet medges finansiering om 50 mnkr för eDok under perioden 2021-2022 förlängs till att gälla 2021-2023, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
14. Förlängning av överenskommelsen angående beredning av projekt finansierade av avsatta medel till utveckling av Kungliga nationalstadsparken (dnr KS 2021/1700) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och enligt bilaga 9 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Trafiknämndens investeringsbudget för 2022 justeras för utgifter och inkomster med 33,6 mnkr enligt bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Uppföljning av stadens lex Sarah-rapportering år 2020, äldrenämnden samt socialnämnden (dnr KS 2021/743) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

17. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 2 år 2020, äldrenämnden (dnr KS 2020/1363) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 4 år 2020, äldrenämnden (dnr KS 2021/480) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
19. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 1 år 2021, äldrenämnden (dnr KS 2021/876) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
20. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 3 år 2021, äldrenämnden (dnr 2021/1702) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
21. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 2 2020, socialnämnden (dnr KS 2020/1765) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
22. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 3 2020, socialnämnden (dnr KS 2021/262) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
23. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 4 2020, socialnämnden (dnr KS 2021/654) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
24. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 1 2021, socialnämnden (dnr KS 2022/215) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
25. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 2 2021, socialnämnden (dnr KS 2022/214) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
26. Modellen för utveckling av nuvärdekalkyl avseende infrastrukturinvesteringar (dnr KS 2022/68) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

27. Revidering av investeringsstrategi (dnr KS 2022/68) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och enligt bilaga 8 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
28. Lägesredovisning stora investeringsprojekt godkänns enligt bilaga 10 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
29. Anmälan om genomförda slutredovisningar av projekt över 50 mnkr godkänns enligt bilaga 11 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
30. Uppföljning av sommarkoloniverksamhet och öppen fritidsverksamhet godkänns enligt bilaga 12 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
31. Direktionen för Kommunalförbundet Storstockholms brandförsvar (dnr KS 2022/160) beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2021 enligt bilaga 14 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
32. Stockholms stads äldreombudsmans rapport 2021 (dnr KS 2021/1747) utgår. Stadens äldreombudsman ska lämna nästa rapport till kommunfullmäktige år 2023, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
33. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad 2022 (dnr KS 2022/171), bilaga 13 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning och intern utlåning och borgensåtagande för kommunkoncerninterna motparter, fastställs och börjar gälla från den 1 maj 2022, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
34. Kommunstyrelsen ska genomföra en central upphandling avseende betalväxeltjänster (dnr KS 2022/188) och stadens bolagsstyrelser ska inbjudas att delta i upphandlingen, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
35. Kommunstyrelsen ska för upphandling av betalväxeltjänster (dnr KS 2022/188) besluta om upphandlingsdokument, avtalsform och avtals-tid, fatta tilldelningsbeslut, ingå avtal och förlänga avtal med upphandlade leverantörer inklusive att utifrån affärsmässiga grunder besluta om eventuella behov av förändringar såsom uppsägningar, hävningar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
36. Statsbidraget tillfällig förstärkning av statligt stöd 2022, skolmiljarden, (dnr KS 2022/152) som uppgår till 116,9 mnkr för Stockholms stad, fördelas till utbildningsnämnden för verksamhetsområde grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola samt till arbetsmarknadsnämnden för verksamhetsområde vuxenutbildning, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

37. Höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen (dnr KS 2022/159). Förbehållsbeloppet, som den enskilde som betalar avgift alltid ska ha rätt att förbehålla sig av sina egna medel, fastställs i enlighet med 8 kap. 7 § socialtjänstlagen, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
38. Socialnämndens framställan om att fastställa enhetliga kompetenskrav - Nya befattningsbenämningar för personal inom LSS-verksamheter (dnr 2018/1092) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Nämnderna medges budgetjustering för ökade kostnader med 41,7 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2021 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Nämnderna medges ombudgetering till 2022 för ökade kostnader inom driftverksamheten med 58,9 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2022 års budget, enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Nämnderna medges ombudgetering till 2022 för ökade utgifter inom investeringsplanen med 101,9 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2022 års budget, enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
4. Exploateringsnämnden medges budgetjustering med 15 mnkr för 2022 gällande kulturhistoriska åtgärder i samband med exploatering i Kristineberg. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2022 års budget, enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Tidigare beviljade stimulansbidrag om totalt 4,2 mnkr kronor för utbyggnad av bostäder med särskild service för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning återtas, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. SHIS Bostäders hemställan om särskild ersättning (dnr KS 2021/1259) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

7. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om central upphandling av betalväxeltjänster (dnr KS 2022/188) ska stadsdirektören genomföra upphandling av betalväxeltjänster. Vidare ska stadsdirektören besluta om upphandlingsdokument, avtalsform och avtalstid, fatta tilldelningsbeslut, ingå avtal och förlänga avtal med upphandlade leverantörer inklusive att utifrån affärsmässiga grunder besluta om eventuella behov av förändringar såsom uppsägningar, hävningar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beviljas stimulansbidrag om 0,5 mnkr för förprojektering av ett nytt vård- och omsorgsboende i Rinkeby.
9. Anmälan av Boendepplan 2020-2030 för bostäder med särskild service SoL och LSS (dnr KS 2020/809) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Anmälan av rapport över arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott i Stockholms stad 2020 (dnr KS 2021/779) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Övriga framställningar från nämnderna avslås.

**Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr** anför följande.

#### Ärendet

Ärendet Årsredovisning 2021 med uppföljning av budget för Stockholms stad innehåller förvaltningsberättelse samt stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsberättelser. Analysen innefattar måluppfyllelse samt ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat. Årsredovisningen innehåller även årsbokslut samt en ekonomisk och finansiell analys av den kommunala koncernen där staden och de kommunala bolagen ingår.

Pandemin har även under 2021 haft fortsatt påverkan på stadens verksamhet och ekonomi samt invånare, besökare och näringsliv. Staden har haft beredskap för en förändrad situation och har anpassat verksamheten efter rådande situation. Under året har restriktionerna lättats och skärpts på nytt när smittspridningen ökade i december. Vissa planerade utvecklingsprojekt har försenats samtidigt som andra har tillkommit då verksamheterna har prövat och utvecklat nya arbetssätt. Stadens samverkan med Region Stockholm har

varit central och stödet till regionens vaccinationsprogram har varit en av de stora frågorna.

Det utvärderingssekretariat som staden inrättade 2020 har under året genomfört olika tematiska utvärderingar av stadens hantering av pandemin. Utvärderingarna visar bland annat hur pandemin har bidragit till verksamhetsutveckling, på kort och på lång sikt.

Stadsledningskontoret bedömer att den kommunala koncernen, inbegripande både stadens nämnder och bolagsstyrelser, uppfyller ett av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål helt och två delvis. Den samlade bedömningen är att staden uppfyllt kraven för en god ekonomisk hushållning under 2021. Nämnderna har god budgethållning och redovisar ett överskott på totalt 1 031 mnkr, varav 461 mnkr avser stadsdelsnämnderna. Överskottet kan dels förklaras av de statliga pandemirelaterade ersättningarna men också av en pandemi-relaterad minskad efterfrågan av kommunal service bland stadens brukare samt lägre kostnader i de verksamheter som inte kunnat bedriva verksamhet som vanligt under året.

Skatteintäktsökningen har varit högre än vad som till exempel Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, Ekonomistyrningsverket och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) beräknade när kommunfullmäktige beslutade om budget för 2021. I SKR:s prognos i december 2020 beräknades skatteunderlaget öka med 2,5 procent under 2021. Utfallet i december 2021 blev 5,0 procent. Utöver detta har det varit en viss osäkerhet kring de statliga pandemirelaterade ersättningarna som därmed har varit svåra att prognostisera. Vidare har de generella statsbidragen ökat kraftigt under 2020 och 2021 men nivån minskar kommande år.

Årets resultat för staden uppgår till 2 115 mnkr (4 953 mnkr). I resultatet ingår realisationsvinster och försäljning av exploateringsfastigheter ingår med 2 031 mnkr. Den kommunala koncernens resultat uppgår till 4 224 mnkr (5 698 mnkr) efter att koncerninterna mellanhavanden, inklusive utdelning har räknats bort. Koncernen Stockholms Stadshus AB:s samlade resultat uppgår till 2 400 mnkr (1 566 mnkr).

Tillsammans med denna årsredovisning sambehandlas ett antal ärenden, vilka framgår av underrubriker till ärendet. Dessa ärenden beskrivs närmare i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

## Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

## Mina synpunkter

Stockholm drabbades hårt av pandemin även under 2021. Stadens anställda har gjort extraordinära insatser under året, dels alla de som jobbat outtröttligt för att få Stockholm att fungera under pandemin, dels alla insatser för att återstarta staden när pandemin avtar.

Pandemin har framförallt haft en stor inverkan på äldreomsorgen och ställt höga krav på verksamhetens anpassning, vilket har påverkat brukare, anhöriga och medarbetare. Områden inom äldreomsorgen som tidigare haft brister har uppmärksammas och lett till en utveckling av verksamheten. Sociala aktiviteter i mindre grupper har utvecklats för brukare, nya funktioner så som hygienombud, som undervisar i basala hygienrutiner och skyddsutrustning, har inrättats och användningen av videomöten har ökat.

Fokus för stadens arbete har varit att minska smittspridningen och upprätthålla prioriterad kärnverksamhet. Staden har aktivt och uthålligt hanterat pandemikrisen och samtidigt förmått leverera på kärnuppdraget till stockholmarna. Parallellt har flera åtgärder för att möjliggöra en återstart med stöd till näringslivet vidtagits.

Årets resultat för staden uppgår till 2 115 mnkr (4 953 mnkr) där realisationsvinster och försäljning av exploateringsfastigheter utgör den största delen av resultatet, 2 031 mnkr. Stadens nämnder visar ett överskott på totalt 1 031 mnkr, varav 461 mnkr avser stadsdelsnämnderna och 570 mnkr facknämnderna. Staden har även haft högre skatteintäkter än budgeterat. Engångsintäkterna från försäljningar har, i enlighet med stadens investeringsstrategi, använts till att finansiera stadens investeringar och därmed minskat behovet av nyupplåning med motsvarande belopp. Stadens investeringar uppgår till 5 140 mnkr. Stadens investeringar har fullt ut kunnat finansieras med egna medel, det vill säga med resultat, avskrivningar samt försäljningar. Egenfinansieringsgraden uppgår till 150 procent (109 procent).

Stockholms stad har fortsatt högsta möjliga kreditvärdighet, så kallad rating. För investerare innebär detta att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut kapital till Stockholms stad. Detta möjliggör att den kommunala koncernen får bättre lånevillkor.

Merparten av restriktionerna för att stoppa smittspridningen har nu hävts och förhoppningen är att covid-19 snart kan behandlas som en vanlig säsongsinfluensa. Pandemin väntas däremot få långvariga konsekvenser för stadens verksamheter och ekonomi. I stadens näringslivsfrämjande arbete har därför åtgärder för att stötta särskilt drabbade branscher prioriterats. Exempelvis genom anstånd med hyror och avgifter, samt förenklade regler för uteserveringar.

Staden har även tillskjutit medel för att lindra pandemins effekter på Stockholms hårt drabbade kulturliv. Under året startade även stadens arbete med Växla upp Stockholm i Kista, Skärholmen och city. I dessa områden har staden en tät dialog med näringslivet och agerar proaktivt för att samlat och effektivt möta näringslivets behov.

Effekterna av pandemin har varit särskilt märkbara i skolan, där distansundervisning, minskad möjlighet till rörelse och idrott och hög sjukfrånvaro har inneburit sämre förutsättningar för eleverna att tillgodogöra sig undervisningen. Arbetet för att ge alla barn i Stockholms förskolor och skolor en god kunskapsutveckling och förutsättningar för en bra framtid står därför i fortsatt fokus. Oavsett var i staden eleverna bor eller vilken bakgrund de har, ska egna livsval möjliggöras. Resultatspridningen är fortsatt stor utifrån socioekonomiska förutsättningar, även om skillnaderna har minskat jämfört med föregående år. Skolans betydelse är extra stor i våra särskilt utsatta områden. Den stora utvecklingen gällande kunskapsresultaten som skett hos skolorna på Järva är mycket glädjande. Gymnasiebehörigheten har ökat med 17 procent på två år. Arbetet med fokus på kunskapsresultat, trygghet och studier ska inte bara fortsätta i de särskilt utsatta områdena – under året ska lärdomarna spridas från arbetet i de särskilt utsatta områdena också till de utsatta områdena i staden. Stockholmarnas trygghet har varit i fokus under hela året och nämnder och bolagsstyrelser har vidtagit flera åtgärder för att intensifiera arbetet. Samverkan med externa aktörer är ett prioriterat område och för att nå resultat behövs en fortsatt nära samverkan med såväl polis som företagare och föreningsliv. Genom att långsiktigt minska de bakomliggande orsakerna till brott och otrygghet och genom strategiskt arbete med planering och skötsel av den offentliga miljön ska staden nå målen att inte ha några särskilt utsatta eller utsatta områden samt halvera den otryggheten till år 2025.

Utvecklad samverkan mellan socialtjänst, skola och polis kring tidiga insatser för barn och unga har varit prioriterat under året. Stadens arbete med att hjälpa stockholmare att lämna kriminalitet via sociala insatsgrupper och avhoppbarverksamhet har fortsatt. Samverkan mellan socialtjänst och polis för att motverka våld i nära relation har stärkts. Staden har under året arbetat för att öka tillgängligheten och delaktigheten i samhället för personer med funktionsnedsättning, bland annat vad gäller arbetsmarknad och boende, och hantera pandemins negativa effekter på målgruppen.

Under maj och juni 2021 orsakade kraftiga skyfall stora översvämningar på flera platser i Stockholms stad. Med anledning av det förändrade klimatet måste stadens bebyggelse, infrastruktur och tekniska försörjningssystem anpassas för att klara såväl extrema väderhändelser i dag, som de klimatföränd-

ringar som väntar i framtiden. Det är ett arbete som har inletts, genom antagandet av stadens klimatanpassningsplan.

Stockholms stads mål och klimatbudget ligger i linje med Parisavtalet. Det är därför av stor vikt att alla stadens förvaltningar och bolag gör sin del i de åtgärder som de tilldelats och av stor vikt att snabbt åtgärda de beting som man inte uppnått. Uppföljningen av stadens klimatbudget visar tydligt att delar av organisationen inte når sina mål vilket innebär att ytterligare åtgärder krävs. Det är även viktigt att de klimatåtgärder som försenats på grund av pandemin nu genomförs skyndsamt.

Samverkan med alla delar av samhället är viktigt för att bidra till innovation, engagera medborgare och nå stadens mål. För att uppnå miljö- och klimatmålen krävs även förändrad lagstiftning både nationellt och inom EU.

Stockholms stad har höga klimatmålsättningar, till 2040 ska Stockholm vara en fossilfri och klimatpositiv stad och till 2030 har vi som målsättning att trafiken i innerstaden ska vara utsläppsfri. För att uppfylla dessa åtaganden krävs en resultatriktad och effektiv miljö- och klimatpolitik. En central del i detta är att skapa hållbara transporter genom att ställa om fordonsflottan från fossila bränslen till förnybara och att vi fortsätter att öka takten för elektrifieringen.

Den grönbåa majoriteten har därför genomfört en historisk satsning på laddinfrastruktur i staden. All parkering som staden har rådighet över i innerstaden ska utrustas med laddinfrastruktur till 2030 och i ytterstaden ska 80 procent av parkeringsplatserna förses med laddmöjligheter.

Utöver det fasar vi ut fossila bränslen i upphandlingar och fortsätter att ansluta färjorna vid kaj till el för att minska bullret såväl som utsläppen. Stockholms stad har också ingått en elektrifieringspakt med näringslivet i syfte att underlätta och snabba på elektrifieringen av transportsektorn i huvudstadsregionen, bland annat utreds frågor såsom laddinfrastruktur för tung trafik, elkapacitetsbristen och tillståndsföranden. Det finns en uttalad ambition att fortsätta vara en internationell förebild i klimat- och miljöarbetet. Stockholms stads klimatmål är ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 och en fossilfri organisation 2030.

Stockholm ska byggas attraktivt, hållbart och tätt, med en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel, natur, kultur och skolor i alla delar av staden. Till år 2025 ska 70 000 klimatsmarta bostäder byggas, med ett brett utbud av boendeformer och fler ekonomiskt överkomliga bostäder. Balans mellan hyresrätter och bostads/äganderätter eftersträvas.

Under 2021 har bostadsbyggandet ökat, liksom antalet bostäder i markanvisningar och antagna detaljplaner. Antalet påbörjade bostäder ökade med 34

procent, antalet markanvisade bostäder ökade med 23 procent och antalet bostäder i godkända/antagna detaljplaner ökade med 27 procent.

År 2022 kommer bli ett viktigt år för Stockholm. Den riktiga återstarten av ekonomin efter pandemin har dragit igång, när restriktioner tagits bort och näringslivet kan verka som tidigare. Detsamma gäller förstås stadens invånare, som efter två år av isolering och begränsade möjligheter att träffas, nu återgår till det vardagliga, med fysiska möten och upplevelser. Samtidigt som pandemin går mot ett slut står vi dock inför en ny kris till följd av Rysslands invasion av Ukraina. I skrivande stund är det svårt att överblicka exakt vilka konsekvenserna blir för Stockholm, men staden har en beredskap för att ta emot ukrainska flyktingar som söker sig hit.

## Bilagor

0. Årsredovisning 2021 med uppföljning av budget för Stockholms stad (stadsledningskontorets tjänsteutlåtande)
1. Ombudgeteringar och budgetjusteringar
2. Stadsledningskontorets kommentarer till nämndernas utfall
3. Resultatbudget och investeringsplan
4. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt avseende stadens hel- och delägda bolag
5. Basnyckeltal 2021
6. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag
7. Redovisning av kommunfullmäktiges aktiviteter som i sin helhet inte blivit genomförda under 2021
8. Investeringsstrategi inkl. förslag till revidering
9. Förlängning av överenskommelse till utveckling av Kungliga nationalstadsparken.
10. Lägesredovisning Stora Projekt
11. Slutredovisningar av projekt över 50 mnkr
12. Uppföljning av sommarkoloniverksamhet och öppen fritidsverksamhet 2021
13. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad
14. Storstockholms brandförsvares årsredovisning 2021 inkl. Revisionsberättelse för år 2021

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

**Reservation** anfördes av borgarråden Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (båda S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Delvis bifalla stadsledningskontorets förslag till årsredovisning för år 2021.
2. Kommunstyrelsen ska innan sommaren föreslå beslut om de budgetjusteringar som så långt framstår som behövliga för att garantera ett bra mottagande av människor på flykt undan kriget i Ukraina och för att garantera att ordinarie verksamhet kan upprätthållas med god kvalitet även när behoven växer.
3. Kommunstyrelsen ska senast under maj månad redovisa arbetet med att erbjuda boendelösningar, språkundervisning och skolplatser för de som flyr undan kriget i Ukraina.
4. Kommunstyrelsen ska redovisa en åtgärdsplan för hur tre år med missade bostadsmål kan brytas.
5. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige revidera och öka målet för markanvisningar till bostadsbolagen och i motsvarande grad bolagens nyproduktionsmål.
6. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avsluta utförsäljningar av hyresrätter.
7. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder påbörja planeringen av Bromma parkstad.
8. Medel till förstärkt trygghetsarbete i stadsdelsnämnderna ökas med 50 miljoner kronor, att finansieras från CM2.
9. Komplettera stadsledningskontorets förslag till ändringar i investeringsprogrammet med följande mening: ”Stadens kostnader för eventuell extern medfinansiering av investeringar ska åskådliggöras i en kommunövergripande kalkyl. Syftet är att belysa hur stadens kostnader för investeringar utförd i annan regi påverkar investeringens långsiktiga lönsamhetskalkyl”.
10. Kostnaderna och nuläget för större infrastrukturs-, fastighets- och IT-projekt bör återkommande redovisas till kommunstyrelsen i enlighet med Stadsrevisions förslag.
11. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att Stockholm ska vara en klimatpositiv stad till senast år 2035 och att det nu gällande målet om klimatpositiv stad till år 2040 därmed avvecklas.
12. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige revidera och höja ambitionerna i klimatbudgeten så att målet om klimatpositiv stad senast till år 2035 uppnås.
13. Handlingsplanen för minskade utsläpp från fordonstrafiken ska antas av kommunfullmäktige senast under första halvåret år 2022.
14. Kommunstyrelsen i samarbete med Stockholm Business Region AB får i uppdrag att ta fram en handlingsplan för bättre företagsklimat med fokus på ökad

trygghet, minskad brottslighet, ökat bostadsbyggande, kompetensförsörjning och en bra fungerande kommunal service.

15. Kommunstyrelsen uppmanar nämnderna att öka andelen feriejobb till 11 000 och att finansiering av dessa medges ur CM2.
16. Utbildningsnämnden medges finansiering ur CM2 om totalt 25 miljoner kronor för att stärka Elevhälsan och trygghetsarbetet i skolan.
17. En oberoende utvärdering av stadens insatser under pandemin tillsätts.
18. Äldreombudsmannens årsrapport ska inte utgå utan redovisas till kommunstyrelsen.
19. Idrottsnämnden medges finansiering ur CM2 om upp till 7 miljoner kronor för utökad simundervisning under sommaren 2022.
20. Stadsdelsnämnderna och kulturnämnden medges finansiering ur CM2 upp till 14 miljoner kronor för aktiviteter riktade till barn och unga. I detta ska insatser för barn och unga som flytt kriget i Ukraina ingå.
21. I övrigt anföra:

Europa befinner sig i krig. Ukraina har provocerat anfallits av Ryssland och tusentals människor har dödats samtidigt som miljoner människor har tvingats på flykt till följd av ett imperialistiskt, nationalistiskt och fascistiskt anfallskrig. Det påverkar vår värld just nu och kommer att fortsätta göra under lång tid framåt. Denna gång behöver hela Europa ge ett skydd för de som flyr. Stockholms stad ska vara en öppen stad som ger skydd åt de som är på flykt. Det kommer kräva mycket av oss alla – men också ge mycket tillbaka till vår stad.

Årsredovisningen är en tillbakablick på det som varit men det är också ett tillfälle att besluta om insatser som behöver göras i närtid och under innevarande år. Mot den bakgrunden är det förvånande att ärendet rymmer så lite konkreta insatser för att möta den kris som nu präglar vårt samhälle och vår omvärld.

Stockholms stad arbetar tillsammans med andra aktörer för att ge skydd åt de som flyr. Det är bra och vi Socialdemokrater deltar konstruktivt i det arbetet tillsammans med stadsledningen. Stockholm behöver nu rikta allt fokus på att ge skydd och boende, säkra skolgången och underlätta för de som flyr att finna ett arbete. Stockholm bör inte ägna sig åt att ett blame-game med andra aktörer. Det finns en tid att diskutera exakt vem som betalar vad och exakt hur gränssnittet för ansvar ser ut. Det är dock inte nu. När huset brinner måste allt fokus vara på att släcka branden.

Vi vet att det sker mycket i stadens verksamheter för att stärka beredskapen just nu men vill samtidigt understryka att det som hände under pandemin inte får hända igen. Denna gång måste staden agera snabbt och resolut. Det är därför oroande att det i årsredovisningen inte föreslås några insatser med anledning av situationen i Ukraina.

Rent ekonomiskt kommer staden kompenseras av staten för boendelösningar men det finns i avvaktan på det all anledning att tydliggöra att staden nu behöver vidta nödvändiga åtgärder för boendelösningar, skola, sociala aktiviteter och arbetsmarknadsinsatser. En av de mer konkreta lärdomarna från pandemin, som också uppmärksammats av stadens interna utvärdering, är att verksamheterna inte litade på att de skulle få eko-

nomisk kompensation från stadens gemensamma ekonomi och därför avvaktade med att fatta beslut om nödvändiga åtgärder. Därför borde årsredovisningen redan nu rymma konkreta förslag för att säkerställa att stadens verksamheter inom ovan nämnda områden ges goda förutsättningar att möta behoven som kommer att uppstå.

Avsaknaden av sådana åtgärder riskerar därför att gå ut över ordinarie verksamhet. Vissa av stadens verksamheter styrs av ett pengsystem där en ny brukare i en verksamhet leder till automatiskt ny ersättning. Om de som tillkommer har särskilda behov eller peng inte ersätter per brukare så riskerar massflykten att tvinga fram sänkta ambitioner i ordinarie verksamhet. Också av det skälet är det viktigt att redan nu bevilja medel för arbetet med att ge skydd, skola och jobb samt att tydligt markera att detta kommer följas av ökade anslag om situationen så kräver. Vi föreslår därför att kommunstyrelsen ska återkomma i denna del.

### **Stockholm kan bättre**

I årsredovisningen redovisas hur en betydande del av de mål som kommunfullmäktige formulerat inte uppnås. Vi har tidigare kritiserat uppföljningen av det integrerade ledningssystemet (ILS) för att i allt för liten grad ta hänsyn till hur utvecklingen i Stockholm ser ut i verkligheten och den uppfattningen kvarstår. Vår bedömning i stort är att den bristande målluppfyllelsen i många fall är värre än vad som framgår i årsredovisningen.

Särskilt gäller det arbetet med en tryggare stad och bostadsbyggandet i Stockholm. Här är utvecklingen inte tillräckligt bra och staden behöver stärka arbetet för att öka tryggheten och bostadsbyggandet. För att det ska bli verklighet krävs politiska beslut och dessa har alltför ofta uteblivit från den grönbåa majoriteten eller i värsta fall så har det politiska styret aktivt bidragit till att målen inte uppnåtts.

### **Missade bostadsmål – igen**

När det gäller bostadsbyggandet är år 2021 ytterligare ett förlorat år. Att staden klarar bara lite drygt hälften av målet avseende byggstarter illustrerar att vi nu kommer allt längre från att klara de mål vi alla tidigare varit överens om. Dessvärre innebär bortfallet i bostadsbyggande och bostadsplanerandet under åren 2019 till 2021 att målet om 140 000 bostäder till år 2030 med stor sannolikhet inte kommer klaras. Det innebär ökad trångboddhet och att Stockholm inte blir en stad för alla.

Samtidigt som hyresrätter med rimliga hyror säljs ut startas inte heller nyproduktion av lägenheter med rimlig hyra. Att nuvarande majoritet enbart markanvisat drygt 300 lägenheter i Stockholmshus under denna mandatperiod är en illustration på det. Under förra mandatperioden markanvisades 3 700 bostäder i Stockholmshus. År 2021 har bostadsbolagen påbörjat byggandet av 362 nya bostäder, vilket är 999 färre än år 2020. Det innebär alltså att byggandet av allmännyttan minskat med 73 procent på ett år. Tydligare kan nog inte de låga ambitionerna att bygga bostäder för alla i vår stad illustreras.

Även den långsiktiga bostadsplaneringen har missköts. Under året har det funnits goda möjligheter att initiera en planering av Bromma parkstad där Bromma flygplats idag ligger. Trots att Swedavia och statsmakterna i stor enighet har uttalat att Bromma flygplats kan läggas ned, om och när kapacitet finns på Arlanda, så har majoriteten

förhållit sig obegripligt passiva. Staden bör omedelbart initiera arbetet med att planera för en ny stadsdel på området.

Målet bör anses ej uppfyllt och kommunstyrelsen bör fortsatt kräva ökade insatser för ökat byggande.

### **Ökade insatser för trygghet**

Även när det gäller tryggheten är det uppenbart att målet inte kan anses uppfyllt. Problembilden är väl känd och vi kan konstatera att antalet skjutningar varit rekordhögt under föregående år samt att allt fler känner sig otrygga. Det är i det läget provocerande att målet anses delvis uppfyllt.

På många sätt är det symptomatiskt att det under redovisningen av målet ”Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i” inte redovisas några förebyggande insatser. På andra platser, väl frikopplat från målet om trygghet, kan man dock läsa om förebyggande arbete. Inom det sociala området har det gjorts vissa välbefärliga insatser men dessvärre kompletteras det med nedskärningar på andra håll.

Antalet fältassistenter har minskat, bara hälften av medlen för trygghetsinvesteringar har använts, fler barn har stängts ute från fritidsklubbarna till följd av höjda avgifter och var sjunde fritidsgård har avvecklats sedan valet år 2018.

Det är dags för en ny politik. Ungdomar i riskzonen för att rekryteras till kriminella gäng ska stötta till en bättre framtid. Vi föreslog i vårt budgetförslag en massiv satsning på stadsdelarnas förebyggande arbete. Det avslogs dessvärre då och en nu mer begränsad budget ger inte möjlighet att föreslå alla de insatser som behövs. Dock bör de beslut som kan fattas, givet den antagna budgeten, ändå göra det och därför föreslår vi ett ökat anslag till stadsdelarnas trygghetsarbete.

### **Utveckling istället för avveckling – investera i ett växande Stockholm**

Bokslutet visar ett positivt ekonomiskt resultat, i nivå med vad som varit normalt de senaste åren. Att staden har ett starkt ekonomiskt resultat är viktigt för att dels ge en stabil grund för verksamheterna och för att kunna öka stadens egenfinansiering av investeringar och därmed minska låneskulden. Ett överskott som skapas genom godushållning med en i grunden stark finansiering av välfärden är bra för Stockholm. Under senare år har dock detta förändrats.

Driftsekonomi har försvagats och resultaten har räddats upp genom ökade statsbidrag och utförsäljningar. Trots att skatteintäktsökningen har varit högre än vad som tidigare beräknats ligger anslagsökningarna för exempelvis förskola tydligt under de kostnadsökningar som verksamheterna haft. Dessa anslag, särskilt inom förskola och skola, har varit helt otillräckliga. Det räddas på kort sikt av att staten kompenserat upp verksamheter för pandemirelaterade kostnader samtidigt som efterfrågan på vissa verksamheter varit lägre under pandemin. I grunden finns det dock en svag underliggande ekonomi som riskerar att bli problematisk kommande år samtidigt som det finns uppdämda behov i välfärden som kommer bli tydliga efter att pandemin bedarrat.

Till det ska läggas det skifte som skett när det gäller finansiering av stadens verksamheter. Tidigare har en betydande del av resultatet bestått av exploateringsintäkter. Staden har då sålt mark för bostadsbyggande som både på kort och lång sikt gett intäk-

ter till staden och bidragit till Stockholms utveckling. Under de senaste åren har den grönbåa majoriteten misslyckats med bostadsbyggandet och istället tvingats (eller valt) att finansiera verksamheten genom att sälja ut kommunala fastigheter avsedda för skola, förskola och bostäder för alla.

Politiken som gick ut på att växa ansvarsfullt genom att utveckla staden har ersatts av en politik där fokus ligger på att avveckla kommunala fastigheter som ofta är avgörande för välfärden och sammanhållningen. Det är uppenbart att där bostadsexploateringarna långsiktigt stärkt stadens ekonomi genom en växande befolkning och ökade skatteintäkter innebär avvecklingen av kommunala fastigheter istället ökade driftskostnader för staden. Detta är väl belagt såväl i de studier som Kommuninvest gjort som i det yttrande Riksgälden avgivit till staden. Trots detta fortsätter denna för staden kostsamma politik helt utan långsiktiga analyser. Det paradoxala är att den politiska majoriteten föreslår att ”stadens kostnader för eventuell medfinansiering av externa infrastrukturprojekt ska åskådliggöras i en kommunövergripande kalkyl. Syftet är att belysa hur stadens kostnader för finansiering av infrastrukturinvesteringar i annan regi påverkar exploateringsprojektens lönsamhet”. När staden gör exakt detsamma med privata aktörer i stadens regi finns dock inget som helst intresse av motsvarande kunskap. Vi föreslår därför att ovanstående kompletteras med ”stadens kostnader för eventuell extern medfinansiering av investeringar ska åskådliggöras i en kommunövergripande kalkyl. Syftet är att belysa hur stadens kostnader för investeringar utförd i annan regi påverkar investeringens långsiktiga lönsamhetskalkyl.”

Även när det gäller att hålla budget i stora projekt finns det all anledning att stärka stadens arbete. Revisorerna har påtalat brister kring uppföljningen av kostnader för stora IT-projekt och föreslagit modeller för att säkra stadens kostnadskontroll. Vi delar uppfattningen att kommunstyrelsens kontroll i denna del behöver stärkas och föreslår att kommunstyrelsen jobbar enligt en sådan modell. Även stora fastighets- och infrastrukturprojekt har dragit iväg kostnadsmässigt. Inte minst gäller det Slussenprojektet. Kommunstyrelsen bör i sådana projekt löpande få redovisning av hur projektet utvecklas och hur budgeten följs.

Att den grönbåa majoriteten inte lyckats bryta skuldutvecklingen, trots massiva utförsäljningar, framgår också tydligt av att skuldökningen nu, med ett halvår kvar av mandatperioden, ökat med 1200 miljoner kronor mer än mellan 2014 och 2018. Och därför tvingas nu finansborgarrådet gå till fullmäktige och be om en höjd ram för total extern upplåning från dagens 75 000 mnkr till 80 000 mnkr.

Den recession i demografin som Stockholm nu ser måste ersättas av en politik för utveckling och tillväxt. Utöver vad som ovan redovisats om byggande och trygghetsåtgärder är det centralt att stärka skolan, minska arbetslösheten och öka omställningstakten till den hållbara staden.

### **Jobb och bättre företagsklimat**

Det finns en fortsatt stor utmaning i en kraftigt ökad andel långtidsarbetslösa vilket också återspeglas i att det under denna mandatperiod sett en successivt ökande andel av de som får försörjningsstöd på grund av arbetslöshet. Det finns starka skäl att stärka stadens arbete för att bryta denna utveckling. Särskilt viktigt är det i förhållande till

yngre arbetslösa. Särskilt oroande är det då att årsredovisningen visar ett stort ekonomiskt överskott för arbetsmarknadsnämnden som till stor del beror på minskad vuxenutbildning. Samtidigt som ekonomin och sysselsättningen mycket glädjande växt under det senaste året har matchningen försämrats och företagens bild av stadens näringslivsarbete försämrats. Det är också en bild som bekräftas av Svenskt Näringslivs undersökning av företagsklimatet. Bortsett från moderata önsketänkanden finns det få objektiva skäl för att anse målet om Sveriges bästa företagsklimat uppfyllt. Det bör inte heller vara beslutet av kommunfullmäktige. Tvärtom bör kommunfullmäktige nu föreslå åtgärder som stimulerar jobb för unga Stockholmare.

För att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för de som nu flyr undan kriget mot Ukraina ska kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden vidta de åtgärder som krävs för att tillgängliggöra språkutbildning och validering. Språkutbildningen kan beroende på lagrum antingen bedrivas i form av SFI eller i nära samverkan med civilsamhället. Kommunstyrelsen ska redovisa detta arbete senast under maj månad.

### **Klimatneutralt Stockholm till år 2035**

Stockholm ska vara en hållbar och växande stad med god livsmiljö som bidrar till en nödvändig omställning. Staden ska skärpa sitt mål för klimatneutralitet till år 2035 och detta bör beslutas i anslutning till årsredovisningen.

I stadsledningskontorets yttrande konstateras att för nio av 22 av kommunfullmäktiges indikatorer inom området inte uppnås. Kontoret konstaterar att staden för att uppnå hel måloppfyllelse kommande år behöver förstärka arbetet ytterligare och initiera fler åtgärder. Vi delar i grunden den uppfattningen och är övertygade om att en omställning kommer bidra till att staden utvecklas och samtidigt skapa fler jobb.

Därför har vi föreslagit insatser för en klimatneutral byggsektor, minskade utsläpp från trafiken, fler kolsänkor och ett skärpt mål för när staden ska vara klimatneutral. Inget av detta märks i årsredovisningen. Tvärtom lyser den sedan länge utlovade handlingsplanen för minskade utsläpp från fordonstrafiken fortsatt med sin frånvaro. Det enda som märks är fluffiga ord om laddinfrastruktur i hela staden trots att det är uppenbart att arbetet halkar efter, inte minst i ytterstaden. I årsredovisningen framgår det tydligt att det bara under år 2021 saknas närmare 600 laddplatser jämfört med målen. Här behöver staden skärpa arbetet. På samma sätt är det när det gäller matavfallsinsamlingen. Under fyra år har mycket litet hänt sett till andelen insamlad matavfall. Det börjar bli pinsamt och det krävs nu tydliga insatser för att ändra detta. På samma sätt behövs ytterligare åtgärder för att majoriteten ska kunna nå upp till sina egna mål för solenergi.

### **Minska klyftorna i skolan**

Grundläggande för att staden ska utvecklas är att fler barn och unga kan tillgodogöra sig kunskaper i förskola och skola. Den flytt av barnfamiljer från Stockholm som vi sett sedan år 2019 är delvis ett resultat av pandemin, men den hade påbörjats redan dessförinnan. Därför är det rimligt att också självkritiskt se hur staden fungerar och om det bidrar till att familjer flyttar från Stockholm. Vi har ovan konstaterat att trångboddhet och ökande boendekostnader bidrar till att Stockholm inte är en stad för alla. Även kvaliteten i skolan och förskolan kan göra till att fler flyttar från Stockholm. Skolan

ska ha ett kompensatoriskt uppdrag syftande till att alla barn och ungdomar ska kunna tillgodogöra sig nödvändiga kunskaper. Sedan valet 2018 har tvärtom klyftorna ökat mellan skolor med goda respektive mindre goda förutsättningar.

Sparkrav på skolor och förskolor har skapat en verksamhet där alltför lite lärartid ges till varje elev och där de elever som har störst behov drabbas hårdast.

Under år 2021 har betygen höjts såväl för högpresterande som i de skolor som har högt socioekonomiskt index. Huruvida detta är ett resultat av pandemin och en generösare betygssättning eller en långsiktigt höjd kunskapsnivå i skolan kan ingen med säkerhet veta ännu. Den statliga Coronakommissionen konstaterade dock i sitt delbetänkande att:

”Betygssättningen har sannolikt blivit mindre likvärdig vilket bland annat påverkar urvalet till vidare studier. Det är också troligt att ett antal elever som annars inte skulle fått godkända kärnämnesbetyg har fått det på grund av den generösare betygssättningen”.

Liknande analyser finns i årsredovisningen där det konstateras att ”distansundervisning och hög sjukfrånvaro har inneburit sämre förutsättningar för eleverna att tillgodogöra sig undervisningen. Elever från socioekonomiskt svaga miljöer samt de med funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa har varit särskilt utsatta”.

Vi hoppas på det bästa, att trenden vänt, men anser i grunden att staden behöver planera för att ytterligare insatser behövs för att minska klyftorna i skolan och öka måluppfyllelsen bland alla elever. Det finns uppenbart goda exempel, inte minst i Järvaområdet, där resultaten nu åter börjat höjas. Dessa arbetssätt behöver spridas till andra delar av staden och fler skolor behöver ges bättre förutsättningar att höja kunskapsresultaten. Även i denna del konstaterar vi att den grönbåa majoritetens årsredovisning är fri från sådana förslag till beslut.

En åtgärd som direkt bidrar till ökad måluppfyllelse och samtidigt ökar tryggheten i skolan är att stärka elevhälsan. Detta har inte skett i tillräcklig omfattning och på många skolor finns det inte fungerande och fullt närvarande elevhälsoteam. Vi anser att staden skyndsamt ska arbeta för detta. Det ökar stadens förmåga att tidigt fånga upp elever som mår dåligt, att hindra att de blir hemmasittare och att hjälpa dem att må bra nog för att klara kunskapskraven. Därtill ger det trygghet om psykisk ohälsa och ensamhet upptäcks. I de mest problematiska fallen kan det också innebära att våld i skolan hindras. Vi föreslår därför att resurser anslås för ändamålet.

### **En riktig utvärdering av pandemin för bättre beredskap, stärkt äldreomsorg och minskad segregation**

I årsredovisningen redogörs för den interna utvärdering som stadens politiska majoritet beslutat om för att dra lärdomar från stadens agerande under pandemin. Vi kommer i ärendet om slutrapporten som i närtid behandlas av kommunstyrelsen närmare redovisa våra synpunkter i denna del. Vi står dock fortsatt kvar vid vår uppfattning att stadens arbete borde ha utvärderats i form av en oberoende extern utvärdering. Det är uppenbart att många av de områden som borde ha granskats antingen har fallit utanför det som varit uppdraget från stadsledningen och den politiska majoriteten eller så har urvalet av vilka som hörts varit selektivt och i allt väsentligt enkom baserats på inter-

vjuer med stadens egna aktörer. Så gott som inga kvantitativa studier och alltför få intervjuer med brukare har gjorts. Resultatet visar i allt väsentligt att de styrande i staden tycker att de styrande har gjort ett rimligt bra arbete.

Vi anser att det funnits betydande brister och det är bara genom att synliggöra dessa och adressera dem som staden kan hantera kommande kriser bättre. I stora drag innebär vår kritik att:

1. Staden hade för dålig beredskap och agerade för sent för att skaffa tillräckligt med skyddsutrustning. En organisation baserad på upphandling och just-in-time-leveranser skadade allvarligt stadens förmåga. Stockholm behöver kraftfullt förstärka den egna beredskapen och den egna rådigheten över verksamheten.

2. Staden, och andra offentliga institutioner, var initialt i alltför stor utsträckning blind för de fatala konsekvenser som en segregerad stad innebar för smittspridningen. Trots varningar avstod staden under en månads tid från insatser i de områden där trångboddhet innebar hög smittspridning. Regionen agerade än värre och avrådde aktivt från insatser vilket i sin tur bidrog till stadens passivitet. Stockholm behöver långsiktigt motverka trångboddhet och segregation. Just nu förs motsatt politik.

3. Staden misslyckades med att skydda de äldre. Överdödligheten var, vilket framgick av Coronakommissionens delbetänkande, störst i Stockholm. I andra regioner med hög samhällsspridning klarade man bättre att skydda de mest utsatta. I kommissionens rapport framgår det att bidragande orsaker till stor smittspridning i omsorgen bland annat var bristande medicinsk kompetens, otrygga anställningar och ett splittrat huvudmannaskap. Stockholm är dessvärre värst i alla dessa delar.

Vår stad har flest otrygga anställningar och när pandemin precis blivit känd beslutade den grönbåa majoriteten att ta bort kraven på fler trygga anställningar i förfrågningsunderlagen för hemtjänsten. När det som mest skulle ha behövts en ökad grundbemanning i äldreomsorgen så redovisas tvärtom i årsredovisningen färre anställda i äldreomsorgen.

Stockholm är enda regionen där hemsjukvården inte är kommunaliserad (efter motstånd från högerpartier i Stockholms län) vilket direkt bidragit till sämre medicinsk kompetens.

Och i Stockholm är en stor del av omsorgen privatiserad (och i ökande under denna majoritet) vilket försämrat samordningen. Denna del har stadens interna utvärdering förbjudits att granska.

Staden borde nu rakt av implementera Coronakommissionens förslag. Dessvärre har detta avslagits av den grönbåa majoriteten varför vi nu återupprepar kravet.

Det faktum att den grönbåa majoriteten i detta ärende även föreslår att äldreombudsmannens rapport ska utgå det år då rapporten skulle ha behövts mer än någonsin visar på oviljan att ta till sig kunskapen kring kritiska faktorer.

**Stockholm kan mer för att bli en stad för barn och unga**

Under pandemin har många delar av stadens verksamheter påverkats negativt. Inte minst gäller det de som handlar om vardagen för barn och unga. I många fall är det huvudsakligen en effekt av just pandemin och här kan krävas särskilda beslut för att underlätta återstarten för föreningsliv och civilsamhället. Vi har tidigare varit kritiska mot otillräckligt stöd till civilsamhälle och kultursektorn under pandemin. Den kritiken kvarstår.

I flera fall beror dock en allt sämre tillgänglighet till aktiviteter för barn och unga på medvetna politiska beslut som fattades innan pandemin. Besparingar på kulturen, biblioteken, fritidsgårdarna och parklekarna är bara några sådana exempel. Här behövs en ny politik för att vända utvecklingen.

Effekterna är uppenbart dåliga. Färre läser när biblioteken stängts ner. Fler puttas ut till gängen när fritidsklubbarnas avgifter chockhöjs. Parklekarna stängs successivt ner när underhållet skjuts framåt. Fastighetskontoret konstaterade år 2020 att 49 av 50 parkleksbyggnader är i behov av ny- eller reinvesteringar. Idag är bara 46 kvar och öppna.

Staden behöver här ändra riktning och aktivt öka stödet till kommunala verksamheter riktade till barn och unga, och till aktiviteter i föreningslivet. Det bidrar till ökad trygghet, fler aktiva unga och bättre integration. Staden bör särskilt stödja aktiviteter riktade till de barn och ungdomar som nu flyr undan Rysslands krig i Ukraina.

Ett oroande konstaterande i årsredovisningen är att simkunnigheten hos barn i skolåldern minskat med 10 procent under året. Anledningen bedöms vara de restriktioner som följt av pandemin och som påverkat både hur skolorna prioriterat simundervisning, antalet platser i simskolan samt den spontana vattenvanan och simträningen som inte varit möjlig i samma utsträckning när stadens anläggningar tvingats stänga eller anpassas.

Det är bra att insatser för ökad vattenvana har genomförts i flera av stadens plaskdammar och en utvecklingsstrategi för skolsimskola i årskurs två är framtagen. Det är dock otillräckligt och staden borde därför nu kraftigt öka utbudet av platser på simskolor under sommaren då såväl ute- som inomhusbad bjuder på ökat utrymme för simskoleverksamheter.

### **Stockholm kan bättre**

Vi är övertygade om att Stockholm kan bättre. Därför redovisar vi förslag till beslut som är fullt möjliga att genomföra här och nu och inom ramen för den budget som kommunfullmäktige antagit.

Vi är övertygade om att än mer behövs göras och i vårt budgetförslag redovisade vi fler insatser som vi kommer genomföra när en ny politisk majoritet kan etableras. Vi är övertygade om att en sådan politik kan ge ett bra mottagande för de som flyr undan krig och förföljelse, höja kunskapsresultaten i skolan, ge fler chans till jobb och bostad, öka tryggheten och öka takten i klimatomställningen. Stockholm kan bättre.

**Reservation** anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Delvis godkänna förslaget till årsredovisning
2. Initiativ tas för att teckna ett lokalt kollektivavtal om fasta anställningar med de fackliga organisationerna
3. 230 mnkr avsätts för bonus till anställda inom omsorgen och de pedagogiska verksamheterna för insatser under pandemin, att betalas ut före sommaren
4. 100 mnkr avsätts för tillgänglighetsinvesteringar
5. 100 mnkr ytterligare (totalt 250 mnkr) avsätts för strukturella kompetensutvecklingsinsatser
6. Därutöver anföras följande

#### *En skattesänkarbudget som upprätthålls med statliga pandemipengar*

Årsredovisningen för det tredje året med den grönbåa majoritetens högerpolitik, privatiseringar och skattesänkarbudget bådar inte gott, då den på väsentliga områden som arbetsmarknaden, tryggheten, skolan, äldreomsorgen, kulturen, bostadsbyggandet och hållbar stad inte ens helt når de egna, i flera fall låga målen. Generella effektiviseringar i välfärden pressar ner bemanningen utan att motsvaras av påvisbara tidsbesparingar, vilket leder till ökad stress och sämre arbetsmiljö. Trots förutsättningarna anser de allra flesta medarbetare att de har ett meningsfullt arbete, vilket är mycket glädjande. Då kvaliteten i stadens verksamheter förutsätter en god bemanning, bekräftar årsredovisningen dock att budgetdirektiven om att förena offentliga tjänster till lägre kostnad med ökad kvalitet är verklighetsfrämmande. Det räcker inte med digitalisering och ny teknik. Det räcker inte heller med applåder och vackra ord av ett finansborgarråd, så vi står därför fast vid vårt tidigare förslag om en bonus på 5000 kr för anställda i omsorgen och pedagogiska verksamheter för insatser under pandemin.

Vi ser också majoritetens uppfattning att inriktningsmålet om en hållbar ekonomi är uppnått för 2021 som en sanning med modifikation. Stadens resultat 2 115 mnkr, beror liksom förra året nämligen till största delen på realisationsvinster och stora markförsäljningar. Vidare beror nämndernas överskott med 1 031 mnkr till stor del på de statliga ersättningarna på grund av pandemin, lägre efterfrågan på kommunal service på grund av pandemin samt lägre kostnader till följd av begränsade verksamheter etc. Överskottet beror också på att staden haft högre skatteintäkter än majoriteten budgeterat, vilket i huvudsak beror på statliga stöd och ersättningar till företag och personer som drabbats av pandemin samt tillfälliga statsbidrag. Vad gäller egenfinansieringen av stadens investeringar så förtjänar också att framhållas att snittet för de tre första åren de senaste två mandatperioderna ligger ungefär på samma nivå.

Pandemin har som också framgår av årsredovisningen synliggjort och fördjupat redan existerande ojämlikhet, såväl ekonomisk som social ojämlikhet har ökat till följd av förändrade förutsättningar. Äldreomsorgens tillkortakommanden på grund av låg bemanning, för svag medicinsk kompetens och fragmentarisk organisation med många privata utförare har bekräftats av Corona-kommissionen. De egna marginaler som krävs för att klara av det kommunala grunduppdraget särskilt i en kris har helt uppen-

bart saknats. Årsredovisningen summerar därmed en i grunden underfinansierad verksamhet byggd på en svag borgerlig budget som skjuter kostnaderna framför sig och därmed försvårar de långsiktiga lösningarna. Det är också slående att en av vår tids existentiella utmaningar med klimathotet knappt anas i stadens huvudsakliga inriktningsmål. Staden ska vara ”hållbart växande”, som om ekologisk och klimatmässig hållbarhet vore ett framtida problem som dyker upp när staden växer mer. Företagsklimatet är helt enkelt en högre prioritet för den nuvarande majoriteten.

Majoriteten säger sig arbeta hårt för att öka tryggheten i staden. Vi har från början ställt oss kritiska till deras metoder i trygghetsarbetet som mest fokuserat på fler ordningsvakter, övervakning och ljudskrämmor samtidigt som det gjordes stora nedskärningar inom socialtjänsten samt barn, kultur och fritid. Frågan om trygghet är komplex och behöver insatser därefter. Vi vill se kraftiga förstärkningar inom förebyggande verksamheter till barn och unga, tidigt föräldrastöd, fler bibliotek, utökat arbete mot unga lagöverträdare, krafttag inom arbetet med våld i nära relationer och många fler insatser som ska stärka tryggheten för alla Stockholmare

*Privatiseringar som minskar stadens rådighet och ökar kostnaderna*

En fortsatt stark orosfaktor är den ökade privatiseringen, där utförsäljningen av samhällsfastigheter motiveras med omsorg om stadens ekonomi men övervältrar kostnaderna på kommande generationer. Att både sälja ut kommunala utbildnings-, omsorgs- och idrottsfastigheter och låta privata aktörer i allt högre grad bygga och äga nya skolor, vård- och omsorgsboenden och idrottshallar, som sedan hyrs ut till marknadsmissiga hyror till staden, är att låta skattebetalarna bära bördan av högre hyreskostnader i ett livscykelperspektiv och dränerar stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ekonomiskt.

Under året har flera ”pilotprojekt” genomförts i komplexa affärsupplägg med flera nämnder, bolag och privata aktörer i kedjor av ärenden och delvis sekretessbelagda handlingar som gör konsekvenserna svåra att överblicka för oppositionen och allmänheten. Vi befärrar mycket negativa effekter för stadens hyreskostnader i ett livscykelperspektiv när externa aktörer ska ta över finansiering, renovering och drift av idrottsanläggningar. Det bekräftas av Kommuninvest som i rapporten *”Att äga eller hyra sina verksamhetslokaler – hur ser kalkylerna ut i kommunsektorn?”* redovisar att det är fördelaktigare för kommuner att äga själv än att hyra, när det rör sig om långsiktiga behov. Det motsägelsefulla är att förlusterna i de gemensamma värden som säljs ut sedan ska kompenseras genom exempelvis fastighetskontorets Agenda 2030-arbete, *”Det behöver beaktas, i relation till målet att överlåta förvaltning av idrottsanläggning till privata aktörer, att man nogsamt ställer krav på sociala aspekter av entreprenörernas genomförande.”*

En annan allvarlig aspekt av privatiseringen är att kostnaderna för externa aktörer ökar med hela 5,6 procent, varav den största ökningen syns inom utbildning och äldreomsorg. Vi ser därtill en ökning inom nästan alla verksamhetsområden, vilket innebär att andelen kommunalt driven verksamhet samtidigt minskar och därmed också den demokratiska insynen och stadens egen rådighet över framförallt välfärdsverksamhet som finansieras med skattemedel.

*Personalpolitik utan nya ambitioner*

Staden ska vara ett föredöme som arbetsgivare, men den målsättningen är knappast uppnådd även om de personalpolitiska insatser som Vänsterpartiet initierade föregående mandatperiod fortfarande verkar och ger positiva resultat. Det är bra för medar-

betarna att det finns en samsyn om handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare och att kompetensutvecklingsmedlen som vi avsatte har fortsatt att komma till nytta i välfärden trots det politiska motståndet förra mandatperioden. Liksom vi har föreslagit i vår oppositionsbudget 2022 föreslår vi en utökad reservation om 100 mnkr för strukturella kompetensutvecklingsinsatser, totalt 250 mnkr, bland annat för att även påskynda implementeringen av färdplanen för införandet av enhetlig yrkestitulatur som vi initierade förra mandatperioden. Vi ställer oss därför med glädje bakom framställan från socialnämnden om fastställandet av enhetliga kompetenskrav för personal inom LSS-verksamheter. Det innebär en, om än senkommen, välkommen modernisering av yrkestitlarna och därmed åtföljande satsning på validering av kompetens och erbjudande om utbildningssatsningar.

Det är också positivt att andelen heltider och fast anställda fortsätter att öka, vilket vi lade stor vikt vid under föregående mandatperiod. Men trots minskning är det stora antalet timavlönade i äldreomsorgen fortfarande ett stort problem, vilket inte minst har visat sig under pandemin. Förra årets satsning i riksdagen där **Vänsterpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna fick igenom** att över 4 miljarder kronor tillfördes äldreomsorgen 2021, med fortsättning 2022 och 2023, fick staden ett guldläge att en gång för alla få bort timanställningarna. **Vi återupprepar vårt förslag om att ge stadsledningskontoret i uppdrag att ta initiativ till förhandlingar om tecknandet av ett lokalt kollektivavtal för att säkra fasta anställningar samt återkomma med en redogörelse för när och hur tillkommande statliga medel ska förmedlas ut till verksamheterna.**

Även om den totala sjukfrånvaron har sjunkit är den fortfarande högre än före pandemin. Särskilt viktigt framöver är det att vidta åtgärder för att minska den långvariga sjukfrånvaron, som ökat till 40 procent, så att medarbetarna får så stor möjlighet som möjligt att återkomma till arbetet. Risken är stor att den höga sjukfrånvaron och den kompetensutvecklingsskuld som byggts upp de senaste åren kommer att minska möjligheterna att behålla medarbetare. Det bör ses som ett varningstecken att cirka 74 procent av det årliga rekryteringsbehovet beror på att medarbetare lämnar staden på egen begäran. Vi beklagar därför att majoriteten inte har varit intresserade av att införa några kraftfulla personalpolitiska åtgärder, exempelvis sådana som Vänsterpartiet har motionerat om och som har stöd hos de fackliga organisationerna.

Nu när staden ännu ett år går med stort överskott ger vi majoriteten en sista chans att bifalla vårt förslag att en bonus ska delas ut som en engångsutbetalning till samtliga yrkesgrupper inom äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, förskola och skola inklusive chefer. Förslaget innebär att de som arbetar heltid får ungefär 5 000 kronor i bonus, medan deltidsanställda och tim- och månadsavlönade får en utbetalning i relation till arbetstiden under de senaste månaderna. En uppskattning är att bonusen skulle kosta cirka 230 mnkr inklusive sociala avgifter, vilket är mindre än hälften av det sammanlagda överskottet inom äldreomsorgen om 171 mnkr och överskottet inom utbildningsnämnden om 302 mnkr.

*Bättre förutsättningar krävs för en mer likvärdig förskola och skola*

Under året så har skolan verkligen prövats i och pandemin, trots att skolorna har varit flexibla när det gäller att ställa om till att undervisa på distans så finns det många som halkat efter under åren pandemin varat. Det är av stor vikt att insatser finns på plats för att fånga upp de elever som under pandemin har halkat efter i sin utbildning.

Rapporter har under året visat på en ökad psykisk ohälsa för gymnasieelever och högstadieelever. Det har också varit svårare för skolan att fånga upp de elever som har lidit av psykisk ohälsa på grund av pandemin. På samma sätt som det måste finnas en beredskap för att stötta eleverna för att nå kunskapsmålen måste också förstärkningar av elevhälsan göras för att kunna fånga upp de elever som mår och har mått dåligt. Vi är även oroad över situationen för barn i behov av särskilt stöd, speciellt för barn med en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, i Stockholm stads skolor. I socialtjänstinspektörernas granskning av barnärenden 0–12 år framkommer det att vissa skolor inte gett särskilt stöd till elever.

Den rådande skolsegregationen i Stockholms stad är ett av stadens mest akuta sociala problem. Var du bor och vilken bakgrund du har blir i betydligt högre grad den definierande faktorn för vilka chanser du har att klara skolan. Spridningen i resultat är fortsatt stor mellan olika grupperingar av skolor. Det sker dock en positiv utveckling i Järvaområdet där resultatutvecklingen har varit särskilt god. Detta är bevis på att skolsegregationen kan brytas genom ett gediget och systematiskt kvalitetsarbete. Alla skolområden skulle behöva ett liknande fokus och det kräver både politisk vilja och resurser.

#### *Äldreomsorgen bärs upp av personalen*

Pandemin har inneburit utmaningar för hela stadens medarbetare och det har varit två intensiva och krävande år för våra verksamheter. Vi kan inte nog understryka betydelsen av det arbete som personalen inom äldreomsorgen har gjort, trots att förutsättningarna varit långt ifrån ultimata har medarbetarna fortsatt att utveckla verksamheten för att möta varje ny situation på bästa sätt. Under pandemin uppenbarades många av de utmaningar som stadens äldreomsorg har och kommer att möta inom kort. Staden behöver genomföra flera reformer för att höja beredskapen och kvaliteten i verksamheter, insatser behövs för att öka bemanning, högra utbildningskrav och fasta anställningar för att nämna några. Vi vet redan nu att kompetensförsörjningen kommer att bli en utmaning inom äldreomsorgen i takt med att stockholmarna blir allt äldre. Vi vill att staden ska satsa särskilt på att utveckla insatser som har en tydlig koppling till bristyrken inom kommunens egna verksamheter, äldreomsorgen är ett bra exempel på det.

Vi kan i årsredovisningen läsa att en majoritet av stadsdelsnämnderna redovisar ett ekonomiskt överskott och att nämnderna hänvisar till att det stor del beror på en minskad efterfrågan på såväl hemtjänstinsatser som plats på vård- och omsorgsboende. Det är rimligt att anta att behoven inte har minskat utan att det handlar om att förtroendet för vård och omsorg påverkats kraftigt av pandemin och att personer med behov faktiskt tackar nej till insatser. Det är en oroväckande utveckling då det leder till att människor inte får den hjälp de har rätt till som i sin tur leder till ett onödigt lidande. Det finns även en överhängande risk att förebyggande insatser inte sätts in vid rätt tidpunkt och att hjälpbehoven således ökar under tiden och på sikt ge en större grupp med människor med mer komplexa behov av vård. Staden måste analysera anledningen till den uteblivna ökningen av efterfrågan av exempelvis hemtjänst och ta fram nya arbetssätt som kompenserar för detta.

#### *Den sociala skulden*

Mycket bra arbete har bedrivits inom stadens verksamhet för år 2021, och vi har förståelse för att vissa mål har varit svåruppnådda efter ytterligare ett pandemiår. Där emot finns det resultat i årsredovisningen som vi menar hade kunnat få andra utfall om

den politiska majoriteten hade agerat annorlunda. Vi ser exempelvis med oro på att personer med ekonomiskt bistånd inom socialtjänsten samt att brukare på enheten för hemlösa fortsatt ökat under 2021. Resultat från Stadsrevisionens granskningar under året har visat att det finns stora resursbrister inom socialtjänsten som går ut över barns delaktighet samt barnrättsperspektivet, men trots detta fortsätter majoriteten göra nedskärningar i budgeten. Enligt funktionshinderombudsmannens granskning har redan befintliga skillnader i levnadsvillkor för människor med funktionsnedsättning jämfört med befolkningen i övrigt fortsatt att öka under året, men den blågröna ledningen har gjort få politiska satsningar för människor med funktionsvariation.

I årsredovisningen 2021 anmäls ej verkställda beslut enligt SoL och LSS för kvartal 2-4 2020 samt kvartal 1-3 2021. För samtliga kvartal redovisas en ökning av ej verkställda beslut jämfört med motsvarande kvartal det föregående året. Det här menar vi är ett misslyckande från politiskt håll att säkerställa att socialtjänsten har tillräckliga resurser för att verkställa de beslut om insatser som fattas. Även om pandemin lyfts som orsak till att besluten inte har verkställts så menar vi att majoriteten hade kunnat göra mer för att öka kapaciteten inom socialtjänsten.

I stadsdelsnämndernas budgetutfall för verksamhetsområde individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri framkommer att avvikelser från prognostiserat utfall bland annat beror på pandemins effekt på verksamheterna. I flera stadsdelar har det skett färre placeringar av barn, och volymen av insatser inom socialtjänsten har minskat såväl som kostnader för stödboende inom socialpsykiatri. Vi ställer oss frågande till om det här är en konsekvens av ett faktiskt minskat behov av sociala insatser i samhället eller om det beror på att människor av olika skäl inte kommer i kontakt med socialtjänsten. Ett flertal insatser som riktar sig till stadens invånare har ställts in, minskat eller bytt form och det har lett till att många inte fått de insatser som de har rätt till och är vana vid. Även deltagarnivåerna inom exempelvis Jobbtorg och arbetsmarknadsnämndens verksamhet mot UVAS har påverkats negativt, samtidigt som långtidsarbetslösheten stigit kraftigt. Bevisligen har det varit fortsatt svårt för människor att söka hjälp eller att ta till sig den hjälp som kunnat erbjudas inom stadens olika verksamheter under året. Vi såg de här trenderna redan 2020 och vi oroas över att majoriteten inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att bemöta den sociala skulden som byggs upp under pandemin.

Vidare ser vi ett stort behov av en tydligare politisk styrning och stadsövergripande samordning av SHIS bostäder. Inte minst för att säkerställa att stadens resurser används effektivt och att undvika att verksamheter blir kostnadsdrivande. Under det gångna året har vi erfarit att staden har ett stort antal hemlösa som behöver bostad, vissa med samtidiga boendestödsinsatser. Samtidigt som SHIS har haft tomställda genomgångslägenheter har stadsdelsförvaltningarna placerat barnfamiljer i kortsiktiga vandrarhemslösningar. SHIS kan skyndsamt ordna med bostäder för nyanlända och personer som lever i utsatthet, därför ifrågasätter vi att SHIS lägenheter inte ställs till förfogande för barnfamiljer och andra behövande som står utan en stabil bostadssituation. Majoritetens ovilja att utnyttja potentialen i stadens boendesociala resurser går ut över både skattebetalare och människor med olika sociala behov.

Det är med stor besvikelse vi konstaterar att sammanställningen av Boendeplanen 2020-2030 som gjordes under 2021 resulterade i en boendeplan som inte klarar av att bygga bort bristen på SoL- och LSS-bostäder. Majoritetens låga ambitionsnivå och niva tilltro till marknaden som universallösning på varje problem kvarstår. Boendepla-

nen täcker fortfarande inte upp för det faktiska behov av utbyggnad som regionerna prognostiserar för kommande decennier. Kommunen har en skyldighet att se till att tillräckligt med bostäder byggs och planeras för, men det är svårt att se på vilket sätt den blågröna majoriteten tar ansvar för detta. Med vår budget hade boendeplanen kompletterats så att den svarade upp för behovet av bostäder med särskild service som vi redan vet föreligger.

Riskerna är att drabbas av ohälsa, sämre ekonomi och försämrad livskvalité är betydligt högre för personer som lever med funktionsnedsättning. Utöver att misslyckas säkra upp tillgång på bostäder med särskild service på sikt, har det blågröna styrets även misslyckas förebygga marginaliseringen av personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. Trots att personer med funktionsnedsättning är överrepresenterade i långtidsarbetslöshetsstatistiken saknades satsningar i majoritetens politik under 2021 som motverkar strukturproblemen. Med Vänsterpartiets budgetförslag hade arbetsmarknadsnämnden fått flera uppdrag med syfte att stärka särskilda gruppers ställning på arbetsmarknaden, exempelvis genom 25 miljoner kronor i ökad budget för Jobbtorg samt utbyggnad av Jobbtorg Iwork och Jobbtorg Alfa.

#### *Klimatomställningen kan inte vänta*

Den blågröna majoritetens klimatpolitik begränsas av en övertro på marknadsmekanismer. Det är tydligt i stort och smått; i att de stora investeringsbehoven i klimatomställningen skjuts på en framtid då marknad och innovation ska ha löst många av problemen på egen hand, i att leveransen av laddinfrastruktur går så oerhört långsamt för att staden inte själv agerar utan fortsätter hoppas på marknaden och även i den ständigt senkomna regleringen av elsparkcyklar i gatumiljön.

Det är förvisso sant att staden har höga klimatmålsättningar – även om Vänsterpartiet har såväl högre mål och politiska förslag som kan realisera dem – men det är också sant att många av stadens verksamheter i nuläget inte når de mål som satts i klimatbudgeten. Det behövs tydliga krafttag, särskilt inom energipolitiken där den senaste tidens utveckling visar behovet av energioberoende. Vänsterpartiet har länge föreslagit större investeringar i förnyelsebar energi och vikten av detta även utanför klimatområdet kan nu inte undgått någon.

Den blågröna majoriteten fortsätter vara passiv eller direkt motvillig till att lägga ned Bromma flygplats eller agera för att stoppa de stora motorvägsprojekt som bygger fast oss i en föråldrad transportpolitik.

I hållbarhetsrapporten för Agenda 2030 konstateras att ”[f]ör att nå stadens mål om en fossilfri stad år 2040 måste minskningen av utsläppen accelereras, särskilt inom transportsektorn.” Vi kan inte annat än instämma och hoppas att Vänsterpartiets förslag används i detta arbete. Vi instämmer i att elektrifieringen av transportsektorn är ett viktigt steg men då återstår frågan varför majoriteten inte gör mer för att kräva elfordon inom upphandlad verksamhet eller tillgodose laddningsbehov i gatumiljön? Målsättningarna ser bättre ut men leveransen saknas, den ”historiska satsningen” anas inte.

Vad gäller stadens vattenförekomster är utvecklingen oroande där allt färre når miljökvalitetsnormerna. Om vi vill att människor ska semestra på hemmaplan är det centralt att vi kan erbjuda exempelvis stadsnära bad och friska vatten.

*En fastighetsbudget som balanserar på marginalen*

Bristen på investeringsmedel går som en röd tråd genom majoritetens budget. Re- och nyinvesteringar i idrottsanläggningar har med fastighetskontorets egna ord varit ”svåra att inrymma i majoritetens långsiktiga investeringsplan” och ateljéer hotas av stängning om myndighetskraven om exempelvis el- och brandsäkerhet inte åtgärdas. Behovet av en genomgripande analys av nämndens förutsättningar att fullgöra sitt uppdrag har under det gångna året återigen bekräftats. Visserligen är det sänkta överskottskravet steg i rätt riktning, men otillräckligt då marginalerna är för små för att både klara oförutsedda händelser och minskade intäkter på grund av pandemin. 2021 års ekonomiska utfall har exempelvis varit möjligt att nå framförallt då kostnaderna för fotbollsplanen på Grimsta IP sedermera ersatts av stadsledningskontoret. Överskotts-kravet avspeglar inte det faktiska fastighetsinnehavet och lokalhyresgästerna, då många fastigheter har högt kulturhistoriskt värde med låga avkastningsmöjligheter och hyresgästerna till stor del är stadens egna verksamheter, föreningar och småskalig kulturverksamhet som inte kan betala marknadsmässiga hyror.

När det gäller att frigöra resurser för nödvändiga idrotts- och fastighetsinvesteringar har Vänsterpartiet istället för majoritetens kortsiktiga privatiseringspolitik exempelvis föreslagit extern försäljning av Hötorgs- och Östermalms hallarna, utredning av ett kommungemensamt idrottsfastighetsbolag samt ökad renodling av lokalbeståndet genom överföringar till relevanta kommunala bolag. Därtill har vi i vår oppositionsbudget 70 mnkr mer än majoriteten till idrottsinvesteringar 2022 samt ytterligare medel för en hållbar återstart. Dessutom dras översynen av stadens hyresmodeller i en långbänk som nu sträcker sig mandatperioden ut. Det är därför hög tid att göra en grundlig genomgång av vilka svårigheter som översynen identifierat och möjliga lösningar. Behovet av ett system som både tillgodoser nämndens möjligheter till en professionell fastighetsförvaltning och ger ekonomiska förutsättningar för föreningar och kulturskapare att hyra ändamålsenliga lokaler är skriande. Inte minst gäller det lokaler som används som ateljéer, där det behövs en långsiktig lösning som säkrar tillräckliga investeringsmedel för underhåll och upprustning och tillgodoser konstnärernas möjlighet att hyra ändamålsenliga lokaler.

Vad gäller parklekarna välkomnar vi statusinventeringen av parkleksbyggnaderna men håller majoriteten ansvarig för att renoveringen kommit igång för sent och för långsamt. Många av stadens parklekar har behov av omfattande investeringar såväl för att upprusta fastigheterna som för att höja lekvärdesfaktorn i både inomhus- och utomhusmiljön. Vi vill omfördela de centrala medlen i stadens budget 2022 för upprustning av parklekarna direkt till fastighetsnämnden. Det brådskar även att ta fram en strategi för parklekarna framtid, något som majoriteten ännu inte lyckats göra. Behovet är stort då nedskärningar för stadsdelarna lett till att flera parklekar avvecklats och uttjänta parkleksbyggnader rivits och behöver ersättas.

#### *En bostadspolitik på marknadens villkor*

Bostadsbyggandet i Stockholm går fortfarande på för låg växel, då majoriteten i alltför hög grad förlitar sig på att marknaden ska bygga bort bostadsbristen. Bara fyra av elva indikatorer för verksamhetsmålet *Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov* uppnås helt, två bara delvis och liksom förra året nås fem indikatorer inte alls. Symptomatiskt är att målet för antal påbörjade hyresrätter inte alls nämns av finansborgarrådet, sannolikt på grund av att den mycket låga måluppfyllelsen med endast 362 nya bostäder jämfört med 1 361 nya bostäder år 2020. De ökningar av måluppfyllelsen för markanvisningar

som framhålls av finansborgarrådet är dock välkomna, även om nivån på såväl markanvisade bostäder som hyresrätter fortfarande ligger under resultaten förra mandatperioden. Särskilt allvarligt ser vi på att inget av målen för genomgångsbostäder för SHIS målgrupper uppnås, trots den omtalade ”hyresrättspushen” som ska locka privata hyresrättsaktörer, och avsaknaden av ambition om balans mellan hyresrätter och bostadsrätter i de 70-tal stadsdelar som har bostadsrätter och äganderätter till mer än 60 procent av beståndet. Staden blir alltmer segregerad, nya stadsutvecklingsområden reserverat för kapitalstarka, och orsaken är politisk.

Majoritetens gränslösa tilltro till marknaden har gjort att staden inte fullt ut tagit vara på sina kommunala verktyg för att säkra bostadsförsörjningen, det vill säga allmännyttan och markpolitiken. Antalet påbörjade hyresrätter av stadens tre stora bostadsbolag under 2021 var rekordlåga 362 och dessutom har antalet markanvisningar till bostadsbolagen under 2019-2021 i genomsnitt varit 1014 vilket, vilket mindre än hälften av det genomsnittliga antalet markanvisningar (2332) motsvarande år förra mandatperioden. Vårt eget bostadsbolag för omsorgsfastigheter har dessutom inte fått en enda markanvisning de två senaste åren, och de som gavs 2019 var en följd av planeringen när Vänsterpartiet ansvarade för Micasa Fastigheter i Stockholm AB. Därtill säger väl majoritetens direktiv om att aktivt minska antal hyresrätter genom ombildning det mesta som återstår att säga om den kontraproduktiva bostadspolitiken som förs i staden. Omkring 1600 hyresrätter med överkomliga hyror, varav 234 fyarummare och större, försvinner från hyresmarknaden, vilket kan ta mer än mandatperiod att bygga ikapp. Konsekvenserna på sikt bryr sig majoriteten tydligen inte om, bara man får genomföra sin dogmatiska privatiseringspolitik.

Om inte bostadspolitiken ändrar riktning kommer också socialtjänsten och äldreomsorgen att drabbas av ökade kostnader, då kostsamma boendelösningar måste tas till istället för ett adekvat boende bland annat för den kraftigt ökade gruppen äldre. Detta är oroväckande då staden istället borde arbeta för att få igång flyttkedjor för att underlätta för äldre att leva ett aktivt och självständigt liv, frigöra större lägenheter för barnfamiljer och ha kvar alla hyresrätter i allmännyttan på bostadsmarknaden för de som söker bostad via bostadsförmedlingen. Att den politiska styrningen totalt har misslyckats visade sig också när svaret på revisionens rekommendation förförre året om en åtgärdsplan för att nå bostadsmålen blev att sänka målen för allmännyttan. Vårt svar skulle ha varit att behålla målen, se över möjligheterna att sänka avkastningskraven och ge större markanvisningar där bolagen kan få ekonomin att gå ihop.

*Kultursektorn fick inte behövt stöd*

Kulturbranschen har visat på stor kreativ förmåga och vilja till omställning, något som vi önskar att staden hade tagit vara på och stöttat i större utsträckning. Det är svårt att bedöma hur stora effekterna kommer att vara för kulturlivet och hur många aktörer som kommer att överleva till dess att publiken återigen kan släppas in.

Kulturförvaltningen redovisar ett underskott på 25,2 mnkr före begärda budgetjusteringar. Underskottet är inte förvånande med tanke på hur hårt pandemin slagit på hela kultursektorn. Budgetunderskottet prognosticerades redan under andra tertialrapporten. Det hade varit bättre att redan då arbeta förebyggande och stärka så att kulturförvaltningen. På detta sätt hade förvaltningen i sin tur med större kraft kunnat stötta både de egna verksamheterna och det fria kulturlivet, istället för att i efterhand justera budgeten. Detta i synnerhet som staden fått statliga bidrag för att kunna stötta upp verksamheterna.

Kulturnämnden har i grunden en underfinansierad budget som hade behövt ett starkare centralt stöd. Det är ett underbetyg till majoriteten att den inte förstått allvaret i situationen. De kulturella och kreativa näringarna är en viktig motor både för stadens generella attraktivitet och för besöksnäringen. En återstart efter pandemin angår inte bara kultursektorn utan även turismen och det övriga näringslivet. Hotell och restauranger, caféer, småbarnsfamiljers val av bostadsort, unga stockholmares val av sysselsättning, den generella tryggheten – allt detta är också beroende av ett levande kulturliv, bibliotek och kulturskola, ett levande föreningsliv med tillgängliga samlingslokaler.

**Kommunstyrelsen** delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Årsredovisning 2021 med uppföljning av budget för Stockholms stad godkänns.
2. Redovisade avsättningar om 2 191 mnkr godkänns.
3. Kommunstyrelsens beslut gällande uppsiktsplikt avseende stadens hel- och delägda aktiebolag, enligt bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, anmäls.
4. Basnyckeltal med utfall för år 2021 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Nämndernas redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag under 2021 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Redovisning av kommunfullmäktiges aktiviteter som i sin helhet inte blivit genomförda under 2021 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Kommunstyrelsen medges finansiering om 300 mnkr för att säkerställa framtida behov av system och egenutvecklade applikationer i förvaltningsobjekt sociala system för 2022-2027, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
8. Tidigare beslut, dnr KS 2019/1900, om att kommunstyrelsen medges finansiering om 50 mnkr för projekt gemensamt planeringsverktyg i Stockholms stad under perioden 2020-2022, förlängs till att gälla 2020-2023. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
9. Kommunstyrelsen medges finansiering om 35 mnkr för införande av gemensamt planeringsverktyg i Stockholms stad för 2023-2025, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.

10. Kommunstyrelsen medges finansiering om 20 mnkr för projekt LISA 2.0 för 2022-2023, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
11. Kommunstyrelsen medges finansiering om 5 mnkr för projekt Medvind för 2022-2023, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
12. Tidigare beslut, dnr 182-110/2018 och dnr KS 2020/1617 om att kulturnämnden: stadsarkivet medges finansiering om 110 mnkr för eDok under perioden 2018-2022 förlängs till att gälla 2018-2023, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
13. Tidigare beslut, KS 2020/1562, om att kulturnämnden: stadsarkivet medges finansiering om 50 mnkr för eDok under perioden 2021-2022 förlängs till att gälla 2021-2023, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
14. Förlängning av överenskommelsen angående beredning av projekt finansierade av avsatta medel till utveckling av Kungliga nationalstadsparken (dnr KS 2021/1700) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och enligt bilaga 9 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Trafiknämndens investeringsbudget för 2022 justeras för utgifter och inkomster med 33,6 mnkr enligt bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Uppföljning av stadens lex Sarah-rapportering år 2020, äldrenämnden samt socialnämnden (dnr KS 2021/743) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
17. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 2 år 2020, äldrenämnden (dnr KS 2020/1363) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 4 år 2020, äldrenämnden (dnr KS 2021/480) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
19. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 1 år 2021, äldrenämnden (dnr KS 2021/876) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

20. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 3 år 2021, äldrenämnden (dnr 2021/1702) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
21. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 2 2020, socialnämnden (dnr KS 2020/1765) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
22. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 3 2020, socialnämnden (dnr KS 2021/262) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
23. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 4 2020, socialnämnden (dnr KS 2021/654) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
24. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 1 2021, socialnämnden (dnr KS 2022/215) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
25. Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen, kvartal 2 2021, socialnämnden (dnr KS 2022/214) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
26. Modellen för utveckling av nuvärdekalkyl avseende infrastrukturinvesteringar (dnr KS 2022/68) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
27. Revidering av investeringsstrategi (dnr KS 2022/68) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och enligt bilaga 8 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
28. Lägesredovisning stora investeringsprojekt godkänns enligt bilaga 10 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
29. Anmälan om genomförda slutredovisningar godkänns enligt bilaga 11 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
30. Uppföljning av sommarkoloniverksamhet och öppen fritidsverksamhet godkänns enligt bilaga 12 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
31. Direktionen för Kommunalförbundet Storstockholms brandförsvaret (dnr KS 2022/160) beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2021 enligt bilagorna 14 a) och 14 b) till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

32. Stockholms stads äldreombudsmans rapport 2021 (dnr KS 2021/1747) utgår. Stadens äldreombudsman ska lämna nästa rapport till kommunfullmäktige år 2023, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
33. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad 2022 (dnr KS 2022/171) bilaga 13 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning och intern utlåning och borgensåtagande för kommunkoncerninterna motparter, fastställs och börjar gälla från den 1 maj 2022, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
34. Kommunstyrelsen ska genomföra en central upphandling avseende betalväxeltjänster (dnr KS 2022/188) och stadens bolagsstyrelser ska inbjudas att delta i upphandlingen, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
35. Kommunstyrelsen ska för upphandling av betalväxeltjänster (dnr KS 2022/188) besluta om upphandlingsdokument, avtalsform och avtalstid, fatta tilldelningsbeslut, ingå avtal och förlänga avtal med upphandlade leverantörer inklusive att utifrån affärsmässiga grunder besluta om eventuella behov av förändringar såsom uppsägningar, hävningar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
36. Statsbidraget tillfällig förstärkning av statligt stöd 2022, skolmiljarden, (dnr KS 2022/152) som uppgår till 116,9 mnkr för Stockholms stad, fördelas till utbildningsnämnden för verksamhetsområde grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola samt till arbetsmarknadsnämnden för verksamhetsområde vuxenutbildning, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
37. Höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen (dnr KS 2022/159). Förbehållsbeloppet, som den enskilde som betalar avgift alltid ska ha rätt att förbehålla sig av sina egna medel, fastställs i enlighet med 8 kap. 7 § socialtjänstlagen, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
38. Socialnämndens framställan om att fastställa enhetliga kompetenskrav - Nya befattningsbenämningar för personal inom LSS-verksamheter (dnr 2018/1092) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Nämnderna medges budgetjustering för ökade kostnader med 41,7 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2021 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Nämnderna medges ombudgetering till 2022 för ökade kostnader inom driftverksamheten med 58,9 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2022 års budget, enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Nämnderna medges ombudgetering till 2022 för ökade utgifter inom investeringsplanen med 101,9 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2022 års budget, enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
4. Exploateringsnämnden medges budgetjustering med 15 mnkr för 2022 gällande kulturhistoriska åtgärder i samband med exploatering i Kristineberg. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2022 års budget, enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Tidigare beviljade stimulansbidrag om totalt 4,2 mnkr kronor för utbyggnad av bostäder med särskild service för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning återtas, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. SHIS Bostäders hemställan om särskild ersättning (dnr KS 2021/1259) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om central upphandling av betalväxeltjänster (dnr KS 2022/188) ska stadsdirektören ska genomföra upphandling av betalväxeltjänster. Vidare ska stadsdirektören besluta om upphandlingsdokument, avtalsform och avtalstid, fatta tilldelningsbeslut, ingå avtal och förlänga avtal med upphandlade leverantörer inklusive att utifrån affärsmässiga grunder besluta om eventuella behov av förändringar såsom uppsägningar, hävningar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beviljas stimulansbidrag om 0,5 mnkr för förprojektering av ett nytt vård- och omsorgsboende i Rinkeby.

9. Anmälan av Boendeplan 2020-2030 för bostäder med särskild service SoL och LSS (dnr KS 2020/809) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Anmälan av rapport över arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott i Stockholms stad 2020 (dnr KS 2021/779) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Övriga framställningar från nämnderna avslås.

Stockholm den 30 mars 2022

På kommunstyrelsens vägnar:  
ANNA KÖNIG JERLMYR

*Hans Altsjö*

**Reservation** anfördes av Karin Wanngård, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

**Reservation** anfördes av Clara Lindblom (V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

**Särskilt uttalande** gjordes av Martin Westmont (SD) enligt följande.

Stadsledningskontoret bedömer att ett av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål uppfylls och att två av målen delvis har uppnåtts. Vi anser det nödvändigt, med anledning av den senaste tidens ekonomiska volatilitet i Sverige och vår omvärld, att kärnverksamheterna prioriteras. I en tid då kommunens finanser ställs på prov, är det politikens uppgift att göra rätt prioriteringar för att garantera stockholmarna trygghet i vardagen och en god social service. Stadens arbete kommer även fortsättningsvis präglas av pandemin och även det pågående kriget i Ukraina gör att stadens verksamheter kan behöva anpassas.

Stockholms stads möjligheter till fortsatt tillväxt kräver en inriktning mot ett mer sundare företagsklimat med fokus på goda möjligheter till att etablera sig och långsiktigt kunna verka i regionen. Sverigedemokraterna har till kommunfullmäktige lämnat in en reservationsbudget för 2022 där vi tydligt redogör för en mer ansvarsfull politik och som skapar incitament till socialt ansvar och ökad tillväxt. Utöver vad som framförs i detta uttalande vill vi hänvisa till de riktlinjer vi anger i vår reservationsbudget.

**Ersättaryttrande** gjordes av Lisa Palm (Fi) enligt följande.

Feministiskt initiativ vill rikta sitt varmaste tack till alla medarbetare som runt om i staden får våra verksamheter att fungera varje dag året om. Under 2021 dessutom fortsatt under stora påfrestningar som personal, brukare och medborgare utsatts för med anledning av pandemin och efterföljande restriktioner för minskad smittspridning. Årsredovisningen präglas naturligtvis av den unika situation som Stockholm och världen har befunnit sig i. Även om pandemin är långt ifrån över så hoppas vi nu att all stadens personal och stockholmarna ska få en återgång till det normala när smittspridningen minskar. Ett stort ansvar vilar på politikens ambitioner att bygga en mer jämlik och jämställd stad.

Årsredovisningen återspeglar det moderatledda styrets prioriteringar. Året har liksom tidigare år med nuvarande styre präglats av utförsäljningar av hyresrätter och andra viktiga samhällsfastigheter. Staden redovisar sammanlagt ett överskott på 1031 mnkr, vilket delvis förklaras genom pandemins konsekvenser på ersättning och efterfrågan av kommunal service. De stora skulder som vi har gentemot barn och unga, kulturlivet och omsorgen bör stå i fokus för att ge tillbaka för de senaste årens hårda påverkan på Stockholm. Vidare noterar vi att kostnaderna för inhyrd personal inom bland annat individ- och familjeomsorg och förskoleverksamhet har ökat. En del av förklaringen kan förstås hänvisas till pandemin. Dock menar vi att det nu är viktigt att kostnaderna inte får fortsätta att stiga och att anställning av fast personal prioriteras.

Pandemins påverkan på barns livsvillkor har varit stora, särskilt för barn med funktionsnedsättningar och barn som lever i ekonomisk och social utsatthet. Barn som lever i utsatta hemförhållanden har inte haft samma möjlighet till naturliga myndighetskontakter. Barnfattigdomen har ökat i Stockholm enligt Barnombudsmannens rapport 2021, trots det har det varit viktigare för det grönbåla styret att ge stödpaket till näringslivet än barnfamiljer. En annan oroväckande utveckling under året är att barns simkunighet minskat med 10 procent. Nu krävs insatser för att vända denna oroväckande trend.

Stadens resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck, Origo, beskriver att cirka en 1/3 av de ungdomar som besökt verksamheten under pandemin uppgivit att både det fysiska och psykiska våldet blivit värre. Ungdomar har också haft svårt att lämna hemmet för att få stöd och föräldrar kan använda pandemin som ursäkt för att begränsa deras rörelseutrymme. Ändå har vi inte sett några särskilda satsningar för att möta upp målgruppens ökade utsatthet och stödbehov.

Även socialtjänsten och andra verksamheter som möter unga redogör för att barn och ungas utsatthet för våld har ökat. Att skolan för många elever varit på distans har som konsekvens lett till att barn och unga i mindre utsträckning kunnat få vila från våldet. Distansundervisningen har också inneburit att barn och unga saknat skolpersonal att berätta för om sin utsatthet. Socialtjänsten har haft fler kontakter via telefon, istället för i person. Detta påverkar alltid kvalitén i samtalen med personer som är utsatta för våld.

Arbetslösheten i Stockholm återhämtade sig något, men riskerar att cementeras inom vissa grupper. Särskilt illa är det för unga, utrikesfödda och kvinnor. Redan innan pandemin behövde grupper såsom nyanlända kvinnor, personer med funktionsnedsättning och unga stöd för att komma ut på arbetsmarknaden. Trots att långtidsarbetslösheten bland kvinnor och män är relativt lika, så är det framförallt män som nås av insatser enligt Arbetsmarknadsrapport 2021. Det finns stort behov att förstärka det uppsökande arbetet för att nå fler kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden.

Det eskalerade vapenvåldet har fortsatt även under föregående år - och hälften av landets alla dödsskjutningar inträffade i Stockholm. 24 personer har dödat till följd av skjutningar. Trots det ökade våldet röstade det grönbåa styret nej till Feministiskt initiativs förslag om att införa Sluta skjut i Stockholm. Feministiskt initiativ har länge poängterat vikten av att ett trygghetsarbete som går utanför kameraövervakning och ordningsvakter. Trygghet skapas inte bara genom situationella åtgärder, utan det behövs ett långsiktigt arbete med välfärdsinvesteringar i skola, kultur och fritid. I bilaga 12 noterar vi att antalet fritidsgårdar i Stockholm har minskat under de senaste åren vilket är olyckligt med tanke på den roll det spelar för många unga människors möjlighet till meningsfull fritid och trygga vuxenkontakter.

Ingen ska lämnas efter i återstarten av Stockholm när vi nu börjar se ljuset efter pandemin. Men för att alla ska kunna återgå till ett nytt "normalläge" krävs det resurser och en politisk vilja att möta de olika behov som nu ökat till följd av pandemin. För vi vet, precis som det bekräftas i årsredovisningen, att de senaste åren har slagit hårt mot redan utsatta grupper och fördjupat skillnaderna i levnadsvillkor. Konsekvenserna av vad pandemin inneburit ekonomiskt och socialt är tydligt. Vi ser hur den psykiska ohälsan, våldet och fattigdomen har ökat.

Slutligen vill vi knyta an till Agenda 2030s mål 1. Ingen fattigdom och 4. God utbildnings för alla. Om staden har som ambition att leva upp till de mål som man har förbundit sig att arbeta mot så krävs ett större och ambitiösare insatser än vad som hittills redovisas. Som utvecklingen ser ut nu så ökar klyftorna snarare än minskar och fattigdomen växer sig större i vissa områden medan andra inte alls drabbas lika hårt. Stockholm blir allt mindre jämlikt och 2021 är ytterligare ett förlorat år för arbetet mot en mer jämställd stad.